

TÌNH YÊU NHƯ BÓNG MÂY

Đà Lạt xưa kia giống như một thiêu nư tuởi xuân thì, dáng đài các, đã từng làm siêu lòng biết bao nhiêu là văn sĩ, thi sĩ, nhạc sĩ, họa sĩ và công nhân gia nư a... Thời quy n rữ. Thời đ m say. Ghé thăm Đà Lạt đ r i khi chia tay nhau i b n r n.

KHÁNH GIANG năm 1959 viết về “Đà Lạt với du khách” đã nói:

“B n có s ng qua nh ng ngày i ng i u bu n Đà Lạt, có ng m qua nh ng bu i hoàng hôn nhu m đ cánh đ i, có ng i thu mình nhìn qua g t m a n ng trĩu r i trên c a kính, có đ p tr m ngâm cô đ c say mê theo khói thu c và h ng v tách cà phê phin đen ngòm, có i thi i đ i làn m a b i v đêm, có n n gót giày đ u đ u trên đ ng ph hoang v ng, có s ng qua nh ng gi phút tr ng r ng c a cu c đ i và lòng có mang ít nhi u k n m đau th ng, b n m i c m đ c cái “tâm hồn” sâu xa và th m thía c a Đà thành. Và lúc y, b n khó lòng mà r i Đà Lạt đ c n a.”

Tình yêu v i Đà L t th t muon v . Khi thì l ng l nh m t n c h thu êm d u hay cu ng nhi t nh nh ng b t n c tr ng xóa c a thác n c bên đèo. Khi thì giăng m c nh s ng khói ph trên kh p cánh r ng thông. Khi thì tan bi n vào thình không theo ti ng chuông chùa Linh S n... ti ng chuông nhà th Con Gà... Tình yêu vang v ng và lan đi đ r i h i nh p vào núi đ i Đà L t m i bu i sáng s m khi m t tr i còn khu t đ ng...

Ph i chng đ i v i nh ng ai đã t ng sinh tr ng t i Đà L t, hay đã có m t th i gian dài sinh s ng t i đây ho c ch là du khách ghé thăm thành ph trong ít ngày th i Đà L t c a nh ng ngày tháng cũ đã đ l i trong t n cùng tâm kh m con ng i nh ng ni m th ng n i nh sấu đ m và thi t tha... nh su i ngu n tuon ch y. Nói hoài không h t!

Sau đây ch thâu th p và ghi l i đ c m t ph n nào cái tình c m th ng yêu và nh nhưng đó mà thôi! M i ng i m t v ! Tình yêu v i Đà L t b ng b nh nh bóng mây, m t th i đã h i t quy n luy n trên bầu tr i thành ph cao nguyên th i nay l i man mác dần tr i ra kh p c b n ph ng tr i... N i nh khôn nguoi!

PHO M T.M.

PHO M T. M. t ng nh v Đà L t c a nh ng ngày xa x a yêu d u nh “m t đóm than h ng”:

“...Thành ph đã đ l i nh ng d u n sâu đ m trong lòng tôi là Đà L t. Đà L t. Tôi không c t ti ng khóc chào đ i đ y. Tôi không đ c nuôi d ng l n lên ho c sinh s ng làm vi c đ y. Nh ng t tu i hi u bi t, t th i ký c cho phép tôi ng c dòng nh l i, cái nh đ u tiên c a tôi là nh v Đà L t. Đà L t ch t đ y trong tâm kh m tôi. Và gi ng nh m t đóm than h ng đã đ c kín b i m t l p tàn tro, khi có đ p nó s bùng cháy l i, đ tôi có th nh l i tu i tr c a chính mình v i Đà L t...

Đà L t trên cao, m t thành ph cao nguyên th m ng, thành ph c a tình yêu và n i nh . M t nh c sĩ đã đ t cho Đà L t cái tên là “Thành ph bu n” và “ch a đi đã m i”, n i nh ng dòng su i kh i ngu n t nh ng lòng đá, n i nh ng r ng thông b t t n trên nh ng s n đ i, n i nh ng con đ c lên xu ng nhi u khi ph i “leo” ch không ph i là đi n a - có tên g i là “nh ng con đ c tình nhân”- n i nh ng m t h có s ng chi u th gi t, n i nh ng thác n c đ m nh tung b t tr ng xóa...

N ng Đà L t trong v t vào nh ng bu i tr a đ p tr i. Đ ng trên đ i cao, ta có th nhìn ng m bao quát c thung lũng thành ph nh m t b c tranh v , v i h Xuân H ng chính gi a và hai ng n núi Langbian chân tr i.

H Xuân H ng ch là m t h nhân t o. Ngày x a, m t con su i thiên nhiên ch y qua và đã đ c ch n l i b ng m t cái đ p n c, đó là c u Ông Đ o, và h Xuân h ng đã tr thành nét

đều thắc mắc nhìn những điều mà sao? Cũng nhớ đến khi nào ta mới có dịp trở về Đà Lạt để sống lại những ngày tháng đẹp nhất của một thời xa?"

HUỖNH SƠN

HUỖNH SƠN bước lên tình mình với thành phố cao nguyên nơi mình đã từng sống một thời khi viết bài “Nhớ Đà Lạt” là nơi mà nhà thơ coi như một “cõi thiên đường”:

“Đà Lạt ơi! Làm sao tôi quên được!
Lững, đờm, sương, suối, mây, Cao Nguyên
Khí hậu mát trong lành, hoa cỏ
Vườn rau xanh, người chèo thuyền phát hiện hòa

Con suối nhỏ chảy qua lòng thành phố
Lững lờ trôi xuôi đến suối Cam Ly
Núi đá tung mình bay trên xóa
Thanh âm vang ngàn năm tiếng thỏm thì

Rời róc rách reo vui qua ghềnh đá
Đưa xa đến khu rừng đẹp non xanh
Cảnh thiên nhiên đẹp tranh thơ y mĩ
Ai đi xa mà quên lãng cho đành
Có những sáng sớm sương xuyên rừng sớm
Bay la đà trên những dãy đồi, non
Ai muợn nhìn ngày xưa Lạ, Nguyễn
Và nơi đây non nước giờ thiên đường

Có những chiều trong vầng nắng
Lên đồi Cù mễ suối thỏm nhưng xanh
Nghe cành thông đong đưa theo gió núi

Reo vi vu như đi u hát ân tình

Có những tôi mà a phòn bay như hát
Thú trợn gian đi tợn bở dỏi mà a
Những hát nấc c tợn n trợn i tợn i mát
Ru lòng mình êm ả t a bài thơ

Nghe th m l nh thì d ng chân ghé quán
C c cả phê nhìn nh ng gi t huy n r i
Nh c du d ng, ánh đèn m h o
H n lằng lằng đ l c b n ph ng tr i

Còn như u l m làm sao tôi k hát
Cõi thiên đ ng th m ng ch ng riêng tôi
Xa xôi g i l i yêu th ng tha thi t
Ôi quê h ng!
Ôi Đà Lạt!
Muôn đ i!”

Lòng nhưng như Đà Lạt vẫn còn đ m nét trong bài thơ “Dáng T t quê xa”. HU NH S N viết trong đ n cu i:

“Ôi xa r i, xuân đ a đàng quê cũ
Bu n i bu n xuân x l tr i đông
K ni m xa ch p ch n trong ký c
Đà Lạt i! Ni m th ng nh ng p lòng!”

R i trong bài thơ “Những ngày Thu như th ng Đà Lạt” ả hai đ n cu i nhà thơ t lòng c mong có đ p tr v ch n cũ:

“Quê tôi su i đ p, non xinh
Vì đâu nên n i ta, mình xa nhau

Nhớ về nghe chớ nh lòng đau
Lơ khờ, tròng lơ nh, mọt màu tuy t pha
Thân gì n ng x chi u tà
Làm thân l u x xót xa ph n mình
Bao gì sáng l i bình minh
Ta về th m l i nghĩa tình ngày xa a.”

TRẦN NAM SƠN

Nhắc sĩ TRẦN NAM SƠN ghi l i n i nh nhưng về thành phố cao nguyên xa xa về i l i th t tha thi t, nh nói lên h nh ng ng i Đà Lạt tha h ng khác trong b n “Tình yêu cho Đà Lạt” ghi năm 1988 về i ghi chú “Thân t ng cho ng i Đà Lạt”:

“Đà Lạt i tôi bi t em t thu nh . Cùng em năm tháng s i i m nhau b ng môi khô, Và Đà Lạt i bi t em có H Xuân H ng.
Và t n r ng sâu bi t em có H Than Th ,
Có em Danhim, có em CamLy bên c nh r ng thông cao.
Này Đà Lạt i em đã trong tôi tr n m t đ i. Đ khi xa cách m i th y cõi lòng ch i v i.
Và Đà Lạt i nh em núi r ng xanh mãi.
Và Đà Lạt i nh em s ng v l nh giá,
Hãy cho tôi xin. Hãy cho tôi xin. Xin l i ngày xa xa a.
Tôi đã yêu em, yêu hoa anh đào vào Đông.
Yêu cánh hoa sim màu tím và thung lũng h ng,
R i khi tr i thu yêu nh ng lá vàng nh r i.
Tôi s không quên thánh đ ng trên ng n đ i cao.
Và nh ng v n hoa b n màu.
Này Đà Lạt i su t đ i tôi s yêu em
Này Đà Lạt i su t đ i tôi s không quên!”

TRẦN THỊ XUÂN LAN

Thị viết từ Hoa Thành Đón vào mùa xuân năm 1994 gửi cho người em gái ở Đà Lạt, TRẦN THỊ XUÂN LAN nhà cũ ở phố Nguyễn Văn Thiệu ở thành phố cũ nơi mình đã từng theo cha mẹ lên sinh sống từ đây một thời gian. Sống nơi đây khách gửi nhà đến như mùa sống Đà Lạt:

“Mẹ Linh nhà không, ngày anh chị đi lên Đà Lạt với cháu đến lòng chấp chửng, từ Đà Lạt đến phố Nguyễn Văn Thiệu trong lòng chị. Vì mẹ Đà Lạt, anh chị đã quyết định bỏ Sài Gòn phố hoa tươi miền cao nguyên thơ mộng. Mẹ Linh biết không, anh chị đến căn biệt thự xung quanh từ dài như rừng rậm rạp, với nhà cũ, đi thông thoáng, và trên kia là trường trung học cũ của thành phố...”

Từ ngày đến đây chị vẫn thấy như trong lòng, chị có mùa thu là chị dành riêng cho Đà Lạt, riêng Đà Lạt mà thôi! Nếu có em ở đây, chị sẽ nắm tay em, chị cho em thấy Đà Lạt hiện hữu rõ ràng như em ta. Đâu đó trong sóng nước dòng Potomac, đâu đó trên đường phố Front Royal, đâu đó xóm Hà Đông ở miền bắc, đâu đó Đa Thi ở miền nam mà sau này anh chị biết ngôi trường ở nơi ngôi biệt thự sau trường đi học, đâu đó đường đi vào Thung Lũng Tình Yêu, đâu đó và đâu đó... thoáng hiện và thoáng mất... Hôm nay trên đường đi làm, thành phố cũ của chị ngập sống mùa, đúng là như sáng sống mùa của Đà Lạt. Chị ngập lối đi dạo đường sống mùa và đến lòng mình trôi bồng bồng về Đà Lạt dịu yêu. Em biết đó, Đà Lạt của chị không phải là nơi tình đang dở, mà với Đà Lạt là hạnh phúc quá tràn đầy.”

Tình với Đà Lạt quá thật thật mãnh liệt, tình người đang trở về:

“Mẹ nghĩ đến đó mà đã thấy nao nức từng người đang ngồi chuyển xe đò Sài Gòn - Đà Lạt. Xe đò đang trôi dạt, quanh co vào Liên Khương, băng qua vùng thác Prenn rồi lên đèo vào thành phố. Thông xanh vây phủ, chị nhớ người thấy mùi thơm của lá thông quen thuộc suốt đường đi. Và em thấy không, vài ngôi biệt thự đã hiện quanh đèo báo hiệu đang đến Đà Lạt. Chị chị sẽ hét lên: “Đà Lạt của ta đây rồi!” Có lẽ chị sẽ xin dừng lại để giày đi chân không trên lá thông. Chị chị sẽ cúi xuống hôn mảnh đất dịu yêu và cảm ơn Thiên Đàng còn cho ta tình từ ngày thơ ấu hạnh phúc.”

**(Trích: “ĐÀ LẠT NGÀY THÁNG CŨ”
Sưu tập: LS. Ngô Thế Giao)**

